

روز حساب

[به بهانه برگزاری مجمع عمومی سالانه انجمن

حسابداران خبره ایران، سه‌شنبه، ۲۸ دی ۱۴۰۰]

فردا مجمع انجمن است. پیش از همه چیز، از بابت اینکه بالاخره بعد از دو سال موفق به دیدار دوستان و برگزاری يك گردهمایی حرفه‌ای به صورت حضوری میشویم؛ عمیقاً خوشحالم. امیدوارم حضور پرشور اعضا نیز بر این خوشحالی بیفزاید و شاهد برگزاری یکی از خاطره‌انگیزترین مجامع سالانه انجمن باشیم.

حدود هفت، هشت سال پیش، قبل از
نماینده ترشروی فعلی، خانم بسیار محترم و
باسوادى برای نظارت معمول بر روند
برگزاری مجامع انجمن میامد. یکبار در
خاتمه مجمع که او را مشایعت میکردم،
گفت: «شما حسابدارا خیلی آروم و مؤدبید!
بیشتر مجامعی که من میرم، با جنگ و دعوا
برگزار میشه!» آنروز من از شنیدن این
تعریف خیلی خوشم آمد، و خوشحال شدم
که از نظر يك ناظر بیرونی چنین برداشت
درست و دقیقی (!) از ما حسابداران ادراك
شده است. ولی الان که خوب فکر می‌کنم،
میبینم از قضا ظاهراً ایراد کار ما
حسابداران، یا دستکم اعضای محبوب
انجمن، در همینجاست. مگر قرار است ما
به مجلس خواستگاری برویم که اینقدر
نگران ادراك دیگران از میزان آرامش و
ادب و شخصیتمان هستیم؟! اصلاً مجمع
بدون دعوا و جنگ و جدل چه خاصیتی
دارد؟

هیچ!

شخصاً دلم لك زده است برای حضور در مجامعی که هر کسی هر چه دل تنگش میخواهد میگوید. اصلاً در همین جنگ و جدلها و تضارب آراء است که امید به اصلاح امور در دل آدم زنده میشود. چیزی که در مجامع انجمن، مخصوصاً در سالهای اخیر، کمتر شاهد آن بوده ایم. چون تعداد قابل توجهی از اعضای حاضر در مجامع که به الزام مدیران موسسه حسابرسی محل کارشان میامدند، و بی هیچ دغدغه و خواسته ای، فقط میخواستند به سه نفر اعلامی از طرف مدیرشان رأی بدهند و بروند. بعضی هایشان هم که قربانشان بروم! حتی حوصله همان یکساعت ماندن در سالن برگزاری مجمع را هم نداشتند؛ و همین که لیست حضار را امضاء میکردند و برگه احراز عضویتشان را میگرفتند، آنرا با همان دستشان به دوست یا همکارشان میدادند و دوان دوان محل را ترك میکردند که مبادا بیشتر از آن وقتشان تلف شود!! دوست یا همکارشان هم در زمان رأیگیری به نیابت از آنان دسته برگه های احراز عضویت را تحویل کارمندان انجمن میداد و معادل

تعدادشان برگ‌های رأی می‌گرفت و يك گوشه‌ای مینشست و مثل جریمه‌نوشتن زمان مدرسه، تندتند و بدخط، نام آن سه نفر را مینوشت و از شکاف صندوق آراء فرومیگرد داخل! تعداد قابل توجهی از دیگر حاضران هم که به میل خود آمده بودند، عمدتاً یا درگیر رودربايستی با مسئولان انجمن بودند؛ یا نگران لب‌پَر شدن همان ادراك ديگران از میزان ادب و وقارشان!

بی ادبی من را ببخشید؛ ولی رودربايستی بدکوفت‌یست! یکبار بعد از حدود یکسال و اندی مباحثه در شورای عالی انجمن که پس از سالها انفعال (در برابر نمایندگان دانشگاه صنعت نفت) منتج به يك مصوبه آبرومندانه و قابل دفاع شده بود، به‌مراه رئیس به جلسه سالانه هیئت امناء PACT رفتیم که آنجا مصوبه شورای عالی را اعمال کنیم. ولی حین برگزاری جلسه، در اثر رودربايستی رئیس با نماینده انجمن در شورای مدیریت PACT چیز دیگری تصویب شد که صد و هشتاد درجه برعکس

مصوبه شورای عالی بود! (نماینده انجمن
غلط تایپی نیست. يك غلط مزمن
تصمیم گیری است که امیدوارم در آینده
نزدیک توسط اعضای شجاع و متعهدی که
بالاخره روزی به عضویت در شورای عالی
درخواهند آمد، علاج شود) البته بعد از
آنروز کذایی، اعضای شورای عالی انجمن
هم که از ماوقع مطلع شدند، در
رودربایستی با رئیس چیزی نگفتند!!
خلاصه منفی در منفی، مثبت؛ و ختم به خیر
شد!! والله حق دارید اگر باور نکنید. ولی
از این ماجراهای گمّدی تا دلتان بخواهد
در روند اداره این انجمن مظلوم داشته ایم؛
که اگر عمری باشد، آنهایی را که مطلعم به
جزئیات مرقوم خواهم کرد.

البته انصافاً هر سال، چند نفری پیدا
می شوند که یکی دو سوال درست و حسابی
می پرسند. ولی متأسفانه تعدادشان سال به
سال بیشتر آب میرود. یکی از همین سالها
که دیگر برایمان خاطره شده است، زمانی
که از شبکه های اجتماعی جورواجور
امروزی خبری نبود، یکی از عزیزان عضو

انجمن، حتی سواتش را تایپ و تکثیر کرده بود و در بدو ورود هر يك از اعضاء به مجمع يك نسخه را تحویلشان میداد. در همان مجمع، یکی دیگر از اعضاء که به عنوان ناظر هیئت رئیسه انتخاب شده بود، بدون هیچ رودربایستی، صاحبان امضای مجاز نه سال قبل انجمن را که همچنان چکها و اسناد تعهد آور را امضاء میکردند خطاب قرار داد که در امور انجمن فضولی کرده‌اند! و چیزی نمانده بود که ادب و وقارمان جلوی خانم نماینده به باد برود! که ایکاش به باد رفته بود، ولی انجمن بسامان میشد؛ و حداقل هشت سال از امروز جلوتر بودیم!

عزیزان عضو انجمن!

همانطور که در یادداشت چند روز پیش هم عرض کردم (دانلود: shortl.ir/1028)، و اینجا نیز مجدداً تاکید میکنم، در سلسله مراتب راهبری انجمن، شما گرانمایگان (اعضا) در رأس هرم قدرت و در عالی‌ترین رکن راهبری و سیاستگذاری

این نهاد قرار دارید. اعضای شورای عالی انجمن که به نمایندگی از شما عهده‌دار مسئولیت اداره انجمن شده‌اند، مکلفند در طول دوران مسئولیت خود همه‌توان خود را برای اعمال خواسته‌های شما عزیزان در چارچوب اهداف، اساسنامه و ضوابط انجمن بکار بندند. اعضای شورای عالی باید به طور سالانه در جایگاه حسابداری به شما عزیزان قرار گیرند و مشروحاً اظهار کنند که در راستای ایفای مسئولیتی که شما بر عهده آنان سپرده‌اید چه اقداماتی انجام داده‌اند.

در مجامع سالانه انجمن، که علی‌الاصول روز حساب‌کشی‌های اعضا و حسابدهی شورا است، هیئت رئیسه مجمع باید در همان جلسه و با اخذ رأی شفاف از بین اعضای برگزیده شوند که روحیه پرسشگری و حساب‌کشی از شورا دارند؛ و قطعا خودشان نباید در هیچیک از بخشهای انجمن و زیرمجموعه‌های آن مسئولیت اجرایی داشته باشند. حتی اگر منع اساسنامه‌ای هم وجود نداشته باشد، قطعا

منع عقلی وجود دارد که رئیس هیئت
رئیسۀ مجمع خودش نماینده شورای عالی
در مرکز آموزش انجمن باشد!!! و حین
برگزاری مجمع، در مقام یکی از مسئولان
اجرایی انجمن مدام در صدد پاسخگویی و
دفاع از عملکرد گذشته شورای عالی و
مرکز آموزش برآید!! این چه معرکۀ
مضحکی بود که در چند سال گذشته بر پا
میشد، و هیچ صدای اعتراضی هم بلند
نمیشد!؟

اعضای گرانمایۀ انجمن!

حضور شما عزیزان در مجامع عمومی
سالانۀ انجمن دو کارکرد مشخص و حیاتی
دارد. نخست، حساب کِشی از عملکرد
گذشته نمایندگان (و برپایی
«روز حساب»); و دوم، برگزیدن
نمایندگان باصلاحیت (که در یادداشت
قبلی مفصلاً درباره آن عرض کردم). من به
عنوان فردیکه طی هشت سال گذشته
(بواسطۀ جایگاه کارمندی در دبیرخانۀ
انجمن) از نزدیک و به طور روزمره مطلع

از امور انجمن بوده‌ام، بر این باورم که علاوه بر محدودیتهای برون‌سازمانی (که خارج از توان تاثیرگذاری ماست) عامل درونی بسیاری از ناکامی‌ها در تحقق اهداف عالیۀ انجمن طی سالهای اخیر که طبعاً منجر به نارضایتی بخش قابل ملاحظه‌ای از اعضاء شده، دو مورد کلیدی زیر بوده است:

یک) راهبرد نادرست شورای عالی در استفاده از منابع در اختیار انجمن

دو) عدم تطابق اهداف، منافع، و خواسته‌های اکثریت اعضای شورای با ترکیب شغلی اعضای انجمن

از این رو، دو محور اصلی زیر از سوی شورای عالی فعلی انجمن نیاز به توضیح شفاف و روشنگری دارد:

یک) نحوه اداره منافع انجمن در مرکز آموزش حسابداران خبره (PACT)

در این فضایی که همگی در رودر بایستی یکدیگریم!! نگارنده برای نخستین بار در تاریخ انجمن به طور مشروح و مکتوب به رابطه غیرعادی و عجیب انجمن و PACT پرداخت. برای پرهیز از اطاله کلام، موارد مفصل پیشگفته در اینجا تکرار نمیشود. ولی علاقه‌مندان برای اطلاع از جزئیات موضوع می‌توانند به کتاب «انجمن

حسابداران خبره ایران در آخرین

دهه قرن» (اینجا: shortl.ir/iica)

(صفحات ۱۳۶ تا ۱۴۹) مراجعه فرمایند. آنچه در این ارتباط به‌طور مشخص به عملکرد شورای عالی فعلی مربوط میشود، و نیاز به پاسخگویی شفاف دارد، سه پرسش کلیدی زیر است:

۱. شما بزرگواران که خود بدو از منتقدان تند و تیز عملکرد اعضای پیشین شورای عالی به دلیل مماشات و قصور در این

رابطه بودید و بارها و بارها در جلسات شورای عالی اقدامات آنان در به بار آوردن این وضع اسفناک را به ریشخند میگرفتید (که الحق والانصاف لایق ریشخند هم هستند)، چرا نتیجه یک سال و اندی مباحثات آتشین خود را که منتهی به یک مصوبه لازم الاجراء به امضای خودتان شده بود، فدای رودربایستی عجیب رئیس با نماینده خودتان در شورای مدیریت PACT کردید؟! مگر مصوب نکرده بودید که انجمن با درخواست شورای مدیریت PACT برای کاهش سرمایه (بمنظور رفع مشکل قانونی دانشگاه صنعت نفت!) مخالفت کند؟ در همان جلسه کذایی هیئت امنای PACT که رئیس در رودربایستی با نماینده انجمن تن به این تصمیم عجیب داد؛ نمایندگان دانشگاه نفت مگر قول ندادند که در آینده رویه خود را در ارتباط با انجمن اصلاح کنند و دست از پایمال کردن منافع انجمن بردارند. آیا چنین شد؟! قطعاً نشده است!

چرا که اگر شده بود، انجمن (که خود مالک ۵۱٪ از بزرگترین مرکز آموزش حسابداری و مالی ایران است) برای تامین هزینه‌های روزمره‌اش طی چند ماه اخیر همه‌توان و ظرفیت و هستی (ماهیت) و اعتبار خود را فدای برگزاری دوره‌های آموزشی نمی‌کرد و این قدیمی‌ترین انجمن حسابداران حرفه‌ای ایران را ظرف چند ماه به شکل يك آموزشگاه درنمیاورد! این اقدامات ناصواب طی ماههای اخیر آنچنان عجولانه اتخاذ شده‌اند که حتی فراموش کرده‌اید که هیچ انجمن حرفه‌ای در جهان، خودش برای اعطای گواهینامه حرفه‌ای خودش، اقدام به برگزاری دوره آموزشی نمی‌کند!!!!!! توصیه دوستانه و مؤکد من به شما و اعضای آینده شورای عالی اینست که هر چه زودتر این خطای تاریخی را رفع و رجوع کنید و در اولین فرصت برگزاری کلاسهای آموزشی «مدیر مالی خبره» و «مدیر ریسک خبره» توسط انجمن را ملغی فرمایید و آن را با شرایطی که در

بندهای ۱۱ تا ۱۶ «آیین نامه چگونگی احراز شرایط عضویت خبره» مقرر شده است به مراکز آموزش حرفه‌ای بسپارید.

۲. شفاف بفرمایید که آیا هر سه نماینده انجمن در شورای مدیریت PACT مجریان بی چون و چرای مصوبات و تصمیمات شما (به عنوان نمایندگان
اعضاء انجمن) هستند؟ اگر پاسخ مثبت است، پس ایراد کار از تصمیمات شماست، و شما مسئول اصلی وضع اسفناك موجود هستید. ولی اگر پاسخ منفی است، بفرمایید کدامین قدرت و نیروی ماورایی باعث شده است که نتوانید اعضایی را به نمایندگی از خود در شورای مدیریت PACT منصوب کنید که نظرات و دیدگاههای شخصی خود را بر منافع انجمن و اعضای انجمن مقدم ندانند؟ چرا نماینده انجمن در شورای مدیریت PACT از تمام اعتبار و آبروی خود برای ایستادن در برابر خواسته شورای عالی انجمن خرج میکند

و حتی تا گرفتن امضا از وزیر این
مملکت پیش می‌رود که آنچه شما مصوب
کردید، انجام نشود!! این چه
نماینده‌ایست که تیغش در برابر انجمن
از صد دشمن بُران تر است؟! (این
ماجرای تأسف‌بار را در اولین فرصت
به‌طور مشروح مکتوب و به‌طور عمومی
منتشر خواهم کرد)

۳. شفاف بفرمایید که آیا انجمن بر PACT

کنترل دارد؟ اگر پاسخ مثبت است؛ که
هزار و یک پرسش دیگر از این نابسامانی
در ذهن ما ایجاد میشود. ولی هر ناظر
بی‌طرف و معقولی که شاهد رابطه انجمن
و PACT باشد و یکبار در عمرش
اساسنامه PACT را خوانده باشد قطعاً
تصدیق میکند که انجمن فاقد کنترل بر
PACT است (چرایی آنرا در همان کتاب
پیشگفته کاملاً تشریح کرده‌ام). پس چرا
چندین سال پی‌در پی است که با تهیه
صورت‌های مالی تلفیقی برای گروه
کذایی انجمن اذهان همه اعضا و

ناظران بیرونی را گمراه کرده‌اید؟ اگر
بفرمایید گذشتگان بنای این کار غلط را
گذاشته‌اند؛ من هم فرمایش شما را
تصدیق میکنم! ولی شما چرا بر همان
سبیل خطا رفتید؟! بازرس انجمن که از
حسابداران رسمی فرهیخته و خوشنام
است، چطور در تمام این سالها
کوچکترین اشاره‌ای به این موضوع
نکرده است!؟!

والله رابطة مالکیتی انجمن و PACT
آنقدر واضح است که به عنوان يك اُفته
(Case Study) در کلاسهای آموزشی
دانشگاهها و مراکز آموزش حرفه‌ای
قابلیت آموزش دارد. مالکی (انجمن) که
برغم داشتن ۵۱٪ مالکیت سرمایه پذیر
(PACT)، مع الوصف بدلیل تعبیه حقوق
ممتازة برای مالک ۴۹٪ (دانشگاه صنعت
نفت) در اساسنامه سرمایه پذیر، فاقد حق
کنترل بر سرمایه پذیر است.

ولی شورای عالی در سرتاسر سالهای
گذشته با تهیه و انتشار صورتهای مالی

تلفیقی (حسابرسی شده!) موجبات
گمراهی جملگی استفاده‌کنندگان این
صورت‌های مالی را فراهم آورده است.

دو) اقدامات انجام‌شده در راستای تأمین خواسته‌های حرفه‌ای همه گروه‌های شغلی اعضا

همانطور که در یادداشت قبلی نیز عرض
کردم، قریب به هفتاد درصد از اعضای
انجمن را عزیزان غیرحسابرس تشکیل
میدهند. در این ارتباط:

۱. شفاف بفرمایید که آیا شما خود را
نمایندهٔ موسسات حسابرسی بزرگ فعال
در بخش خصوصی کشور میدانید؟
(چون خروجی سازماندهی انتخاباتی آن
عزیزان طی سالهای اخیر هستید) اگر
پاسخ مثبت است که پرسش دیگری
ندارم. فقط لطفاً با شهامت این را در
مجمع به اطلاع عمومی آن هفتاد درصد
دیگر اعضا برسانید که انتظار بیهوده از
شما نداشته باشند؛ و تدبیر دیگری نکنند.

۲. ولی اگر پاسختان به پرسش بالا منفی است و خود را نماینده آن هفتاد درصد غیرحسابرس هم میدانید، لطفاً شفاف و با شهامت به طور عمومی اعلام کنید نظرتان دربارهٔ موسسات خدمات حسابداری و مالی فعال در سرتاسر کشور چیست؟ نگارنده که شرم دارد آنچه از زبان برخی از شما در جلسات شورای عالی شنیده است را اینجا بازگو کند. ولی عملکرد شما طی دو سال گذشته در مواجهه با «آیین نامه چگونگی معرفی اشخاص حقوقی تشکیل شده توسط اعضای خبره» که خودتان (البته در کمال اکراه و بی میلی) در جلسهٔ مورخ ۲۵ فروردین ۱۳۹۸ مصوب کردید کاملاً گویاست. ریشهٔ این مقاومت مصرانه‌ای که در برابر معرفی موسسات خدمات حسابداری و مالی توسط انجمن از خود نشان می‌دهید در کجاست؟ بالا غیرتاً آیا خود شما آشکارتر از این

مصداق اظهر من الشمس تعارض منافع در جایی سراغ دارید؟

۳. شفاف و بدور از کلی گوییهای همیشگی
بفرمایید برنامه راهبردی شما در ارتباط
با توسعه سایر خدمات حرفه‌ای
حسابداران (بجز خدمات اطمینان بخشی
(حسابرسی)) چیست؟ ریشه بی تفاوتی و
بی عملی شما به زمینه حرفه‌ای
«حسابداری مدیریت» در کجاست؟ چرا
برغم عدم برگزاری آزمونهای «حسابدار
مدیریت خیره (CMA)» و «گواهینامه
خدمات مالیاتی مشاغل» (که سالها برای
طراحی و ترویج آنها وقت گذاشته شده
است) به دنبال طراحی دو دوره
آموزشی «مدیر مالی خیره (CFO)» و
«مدیر ریسک خیره (CRM)» رفته‌اید؟
(دوره آموزشی «اشتباه تایپی نیست.
چون نگارنده بر این باورست، وقتی
انجمن خودش مجری برگزاری این
دوره‌های آموزشی است، دیگر ماهیتاً

نمیتوان آنها را «گواهینامه حرفه‌ای» دانست.

مخلص کلام!

سخن را کوتاه میکنم؛ چرا که تا همینجا نیز پرگویی کرده‌ام و احتمالاً از حوصله بسیاری از عزیزان خارج بوده است. مخلص کلام اینکه، اعضای گرانمایه انجمن حق دارند در مجامع عمومی سالانه درباره یکایک اقدامات کرده و ناکرده شورای عالی طی یکسال گذشته حساب‌کشی کنند، و شورای عالی در مقام هیئت‌مدیره انجمن (Board) مکلف است شفاف و با گشاده‌رویی به یکایک پرسشهای اعضا پاسخ گوید.

اعضای گرانمایه!

ساختار راهبری انجمن تک‌لایه‌ای (one-tier) است. در ساختار راهبری انجمن، متأسفانه شورای عالی فعال‌مایشاء است. این ساختار را مقایسه بفرمایید مثلاً با ساختار دولایه‌ای (two-tier) جامعه

حسابداران رسمی که در آنجا «هیئت مدیره» مجری و «شورای عالی» سیاستگذار و ناظر است. در انجمن حتی «دبیرخانه زیر نظر رئیس شورای عالی انجام وظیفه می کند.» (تبصره ماده ۱۲ اساسنامه). «دبیر کل» یک کارمند اداریست که تحت نظارت مستقیم و مستمر رئیس شورای عالی و حتی یکایک اعضای شورای عالی فعالیت میکند و کوچکترین اختیاری در تصمیم گیری و اجرا ندارد. در چنین ساختار راهبری که انجمن دارد، بدیهیست که شورای عالی در مجامع عمومی سالانه که در حکم **روز حساب** است، باید پاسخگوی ریز و درشت عملکرد انجمن باشد.

تهران، ۲۷ دی ۱۴۰۰

